Europa-Parlamentet
2024-2029

Udenrigsudvalget

2025/2017(INI)

4.3.2025

UDKAST TIL BETÆNKNING

om Kommissionens rapporter om Albanien for 2023 og 2024
(2025/2017(INI))

Udenrigsudvalget

Ordfører: Andreas Schieder

PR_INI

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE 9

BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA 10

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om Kommissionens rapporter om Albanien for 2023 og 2024
(2025/2017(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til stabiliserings- og associeringsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Albanien på den anden side[1],

– der henviser til Albaniens ansøgning om EU-medlemskab, der blev indgivet den 24. april 2009,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1529 af 15. september 2021 om oprettelse af et instrument til førtiltrædelsesbistand (IPA III)[2],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1449 af 14. maj 2024 om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan[3],

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. februar 2020 med titlen "Styrkelse af tiltrædelsesprocessen – Et troværdigt EU-perspektiv for landene på Vestbalkan" (COM(2020)0057),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 8. november 2023 med titlen "Meddelelse om EU's udvidelsespolitik 2023" (COM(2023)0690), som blev ledsaget af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "Albania 2023 Report" (SWD(2023)0690),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 8. november 2023 med titlen "Ny vækstplan for landene på Vestbalkan" (COM(2023)0691),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 20. marts 2024 om førudvidelsesreformer og gennemgang af politikker (COM(2024)0146),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 24. juli 2024 med titlen "Rapport om retsstatssituationen 2024" (COM(2024)0800), som blev ledsaget af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "2024 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Albania" (SWD(2024)0828),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 30. oktober 2024 med titlen "Meddelelse om EU's udvidelsespolitik 2024" (COM(2024)0690), som blev ledsaget af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "Albania 2024 Report" (SWD(2024)0690),

[1] EUT L 107 af 28.4.2009, s. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
[2] EUT L 330 af 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[3] EUT L, 2024/1449 af 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– der henviser til Albaniens reformdagsorden, der blev forelagt under EU's reform- og vækstfacilitet som godkendt af Kommissionen den 23. oktober 2024,

– der henviser til den endelige rapport af 29. september 2023 fra valgobservationsmissionen under Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europas (OSCE's) Kontor for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder (ODIHR) om Albaniens lokalvalg den 14. maj 2023,

– der henviser til den fælles udtalelse fra Venedigkommissionen og OSCE/ODIHR af 11. december 2020 om ændringerne af den albanske forfatning af 30. juli 2020 og ændringerne af Albaniens valglov af 5. oktober 2020,

– der henviser til erklæringerne fra topmøderne mellem EU og Vestbalkan den 13. december 2023 og den 18. december 2024,

– der henviser til Berlinprocessen, som blev igangsat den 28. august 2014,

– der henviser til sine tidligere beslutninger om Albanien,

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A10-0000/2025),

A. der henviser til, at udvidelse er EU's mest effektive udenrigspolitiske instrument og en geostrategisk investering i langsigtet fred, stabilitet og sikkerhed på hele kontinentet;

B. der henviser til, at udvidelse er en meritbaseret proces baseret på demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder;

C. der henviser til, at Albanien har været EU-kandidatland siden 2014, indledte tiltrædelsesforhandlinger i juli 2022 og afsluttede screeningsprocessen med succes i november 2023;

D. der henviser til, at Albanien indledte forhandlinger om "klynge 1: Grundprincipper" den 15. oktober 2024 og om "klynge 6: Eksterne forbindelser" den 17. december 2024,

E. der henviser til, at Albanien er en pålidelig udenrigspolitisk partner og er i fuld overensstemmelse med EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik;

1. glæder sig over Albaniens urokkelige engagement i EU-integration, der afspejler konsensus blandt politiske partier og overvældende støtte blandt borgerne, og roser landets konsekvente fulde tilpasning til EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og fremme af den regelbaserede internationale orden;

2. glæder sig over Albaniens ambition om at afslutte tiltrædelsesforhandlingerne inden udgangen af 2027 og de hurtige fremskridt, der er gjort i de seneste år, navnlig åbningen af to klynger af forhandlingskapitler i 2024;

3. bemærker, at tempoet i EU-tiltrædelsen bestemmes af kandidatlandets fremskridt med hensyn til tilpasning til gældende EU-ret, dets resultater med hensyn til gennemførelsen heraf og den korrekte funktion af alle landets institutioner og er baseret på

retsstatsprincippet, god regeringsførelse og grundlæggende rettigheder; opfordrer indtrængende Albanien til at fremskynde reformer for at styrke retsstatsprincippet, bekæmpe korruption og organiseret kriminalitet og sikre beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder, herunder ytringsfriheden;

4. glæder sig over EU's nye reform- og vækstfacilitet for Vestbalkan, som vil yde 922 mio. EUR i tilskud og lån til Albanien, når landet opfylder betingelserne i sin ambitiøse reformdagsorden;

5. noterer sig Albaniens vedtagelse af den nationale plan for europæisk integration 2024-2026; opfordrer til en større indsats for at øge gennemsigtigheden og engagere sig i offentlig kommunikation om EU-integration;

Demokratiske institutioner, medier og civilsamfundet

6. insisterer på betydningen af konstruktiv politisk debat og velordnet parlamentarisk adfærd som centrale aspekter af demokratisk regeringsførelse; bekræfter på ny Albaniens politiske kræfters fælles ansvar for at styrke en konstruktiv og inklusiv politisk dialog og overvinde den igangværende politiske polarisering i landet; understreger behovet for et mere effektivt parlamentarisk tilsyn, bedre fungerende institutioner og meningsfuld deltagelse af civilsamfundet;

7. noterer sig ændringerne fra juli 2024 af Albaniens valglov, som gør det muligt for den albanske diaspora at stemme uden for landet og indføre delvist åbne kandidatlister; insisterer på behovet for at behandle og gennemføre de udestående henstillinger fra OSCE/ODIHR og Venedigkommissionen;

8. bemærker med bekymring, at mediernes uafhængighed og pluralisme fortsat påvirkes af en høj markedskoncentration, overlapning af forretningsmæssige og politiske interesser, manglende gennemsigtighed med hensyn til finansiering og ejerskab, intimidering og usikre arbejdsvilkår for journalister;

9. minder om, at enhver revision af medielovgivningen bør være i overensstemmelse med Venedigkommissionens henstillinger og bør finde sted på en gennemsigtig og inklusiv måde; bemærker, at der ikke er gjort fremskridt med hensyn til at tilpasse den lovgivningsmæssige ramme til gældende EU-ret og EU-standarder, herunder den europæiske forordning om mediefrihed[4]; minder om behovet for at styrke undersøgende journalistik, faktatjek og mediekendskab med henblik på at bekæmpe hadefuld tale, desinformation og falske nyheder;

10. minder om de nationale og lokale myndigheders ansvar for at forbedre gennemsigtigheden, ansvarligheden og inklusiviteten ved at gennemføre meningsfulde og regelmæssige offentlige høringer af interessenter; bemærker med bekymring, at det albanske parlaments gennemførelse af den retlige ramme for offentlige høringer fortsat overvejende er formel;

[4] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1083 af 11. april 2024 om oprettelse af en fælles ramme for medietjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 2010/13/EU (den europæiske forordning om mediefrihed) (EUT L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

Grundlæggende rettigheder

11. bemærker, at Albaniens retlige ramme for kønsbaseret vold endnu ikke er i fuld overensstemmelse med Istanbulkonventionen; udtrykker alvorlig bekymring over, at vold mod kvinder fortsat er et presserende problem, og at antallet af kvindedrab fortsat er højt; opfordrer indtrængende til at forbedre støttetjenesterne for ofre, navnlig sundhedspleje, boligstøtte, gratis retshjælp og reintegration og rehabilitering af ofre;

12. udtrykker bekymring over vedvarende mangler, såsom manglende tilpasning eller delvis tilpasning til gældende EU-ret vedrørende personer med handicap og ligestilling mellem kønnene;

13. glæder sig over vedtagelsen af loven om beskyttelse af personoplysninger, der sigter mod fuld tilpasning til gældende EU-ret, men udtrykker alvorlig bekymring over håndteringen af personoplysninger og svagheder i IT-systemer; opfordrer de albanske myndigheder til at styrke garantierne mod brud på datasikkerheden;

Retsstatsprincippet

14. glæder sig over de fremskridt, Albanien har gjort med gennemførelsen af de reformer af retsvæsenet, herunder med hensyn til undersøgelsesprocessen, der blev afsluttet i første instans; udtrykker imidlertid bekymring over fortsat politisk indblanding i og pres på retssystemet;

15. understreger det centrale arbejde, der udføres af Albaniens særlige struktur for bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet (SPAK) med henblik på opnå håndgribelige resultater inden for efterforskning, retsforfølgning og domfældelse i korruptionssager på højt niveau; advarer mod at undergrave arbejdet i uafhængige institutioner såsom SPAK;

16. bemærker udfordringerne med hensyn til retssystemets kvalitet og effektivitet, herunder det høje antal ledige stillinger i retsvæsenet, utilstrækkeligt personale ved domstolene, kvaliteten af grund- og videreuddannelsen af retsvæsenets aktører, sammenhængen i retspraksis og manglen på et moderne integreret sagsforvaltningssystem; bemærker, at budgetbevillingerne er utilstrækkelige, navnlig for så vidt angår domstolskomponenten;

17. glæder sig over vedtagelsen af national lovgivning med henblik på tilpasning til gældende EU-ret om bekæmpelse af hvidvask af penge; bemærker behovet for at oprette et stærkt kontor for inddrivelse af aktiver og for at forbedre undersøgelsen, efterforskningen, retsforfølgningen og domfældelsen af korruptionssager på højt niveau, herunder gennem beslaglæggelse og endelig konfiskation af kriminelle aktiver;

18. opfordrer Albanien til fortsat at tilpasse sin retlige ramme til gældende EU-ret om bekæmpelse af organiseret kriminalitet; noterer sig udnævnelsen af yderligere anklagere til den særlige anklagemyndighed samt oprettelsen af en finansiel efterforskningsenhed; roser Albaniens deltagelse i fælles operationer og samarbejde under den europæiske tværfaglige platform mod kriminalitetstrusler (EMPACT) og med INTERPOL i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet;

Socioøkonomiske reformer

19. glæder sig over Albaniens engagement i gennemførelsen af EU's vækstplan for Vestbalkan, der omfatter integration af EU's indre marked, regional økonomisk integration, grundlæggende reformer og øget finansiel støtte;

20. opfordrer de albanske myndigheder til at mindske risikoen for fattigdom og social udstødelse ved at forbedre adgangen til sociale ydelser og sundhedsydelser, navnlig for dårligt stillede befolkningsgrupper; opfordrer til gennemførelse af Albaniens nationale strategi for social beskyttelse 2024-2030 og den nationale strategi for beskæftigelse og færdigheder 2023-2030;

21. glæder sig over, at Albanien tiltrådte det fælles eurobetalingsområde i november 2024, hvilket reducerer omkostningerne for borgere og virksomheder og vil bidrage til Albaniens yderligere integration i det indre marked;

Miljø, energi og transport, bæredygtig turisme

22. understreger, at der er behov for en større indsats for, at Albanien kan tilpasse sig gældende EU-ret på miljøområdet; opfordrer til tilpasning til EU's direktiver om vurdering af indvirkning på miljøet[5] og strategisk miljøvurdering[6];

23. minder om, at der er behov for en betydelig indsats for, at Albanien kan nå målene vedrørende klimabeskyttelse, energieffektivitet, diversificering og grønnere energiforsyning og transport, luft- og vandkvalitet og affaldshåndtering;

24. er af den faste overbevisning, at miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling af turisme skal gå hånd i hånd; glæder sig over etableringen af Vjosa-vildflodsnationalparken og opfordrer til, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til dens beskyttelse;

Regionalt samarbejde og udenrigspolitik

25. glæder sig over sikkerheds- og forsvarspartnerskabet mellem EU og Albanien, der blev vedtaget den 19. november 2024, og som etablerer en platform for øget dialog og samarbejde om sikkerheds- og forsvarsspørgsmål og udgør et betydeligt skridt fremad;

26. glæder sig over den albanske regerings fortsatte bestræbelser på at fremme gode naboskabsforbindelser;

°

° °

27. pålægger sin formand at sende denne beslutning til formanden for Det Europæiske Råd, Rådet, formanden for Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik,

---

[5] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (EUT L 26 af 28.1.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

[6] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet (EFT L 197 af 21.7.2001, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

medlemsstaternes regeringer og parlamenter samt til Republikken Albaniens præsident, regering og parlament.

BEGRUNDELSE

Dette er den første betænkning i denne valgperiode om Albaniens fremskridt som EU-kandidatland. Da 2024 var et EU-valgår, omfatter denne beslutning Parlamentets reaktion på Kommissionens udvidelsesrapporter for både 2023 og 2024.

Rapporten evaluerer status og den seneste udvikling med hensyn til Albaniens fremskridt hen imod tiltrædelse af EU.

Efter den vellykkede screeningsproces indledte Albanien forhandlinger om klyngen om grundprincipper i oktober 2024 og om klyngen om eksterne forbindelser i december 2024.

I denne rapport vurderes Albaniens fremskridt med hensyn til landets demokratiske institutioner, mediefrihed, inddragelse af civilsamfundet, grundlæggende rettigheder, retsstatsprincippet, socioøkonomiske reformer, miljø, regionalt samarbejde og udenrigspolitik.

På trods af visse fremskridt står Albanien stadig over for en række udfordringer såsom overvindelse af intern politisk polarisering, styrkelse af retsstatsprincippet og konsolidering af korruptionsbekæmpelsesreformer.

BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA

I henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen erklærer ordføreren at have modtaget input fra følgende enheder eller personer som led i udarbejdelsen af udkastet til betænkning inden vedtagelsen i udvalget:

Enhed og/eller person
Directorate-General for Enlargement and Eastern Neighbourhood (DG ENEST), European Commission
European External Action Service
Delegation of the European Union to Albania

Ordføreren har udarbejdet ovenstående liste på eget ansvar.